

Nr 45.

Ankom till riksdagens kansli den 1 november 1940 kl. 2 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ytterligare medel för anskaffning av gengasaggregat m. m. för postverkets motorfordon.

(2:a avd.)

I propositionen nr 48 har Kungl. Maj:t, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden den 18 oktober 1940, föreslagit riksdagen att till Gengasaggregat för postverket å tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1940/41 å kapitalbudgeten under rubriken Statens affärsverksfonder, Postverket, anvisa ett reservationsanslag av 550,000 kronor.

1940 års urtima riksdag har förut anvisat ett anslag av 120,000 kronor till hithörande ändamål, avsett för anskaffande av 30 gengasaggregat för postverkets diligenser. Tidigare hava 5 diligenser omändrats för gengasdrift.

Det nu äskade anslaget grundar sig på en av *generalpoststyrelsen* gjord beräkning av medelsbehovet för anskaffande av ytterligare gengasaggregat för postverkets del. Denna beräkning framgår av följande sammanställning:

	Kronor
Anskaffning av 88 kolgassläpvagnar till diligenser à 4,025 kronor per styck	354,200
Merkostnad för 58 gengassläpvagnar med utbyggd bagageavdelning à 700 kronor per styck	40,600
Ändrings- och monteringsarbeten å diligenserna	84,960
Anskaffning och montering av 15 kolgasaggregat för flakbilar à 2,825 kronor per styck	42,375
Monterings- och ändringsarbeten för metangasdrift å 25 stycken skåpbilar à 700 kronor per styck	17,500
Anskaffning av 100 stycken gasbehållare med ventiler à kronor 91: 70 per styck	9,170
<u>Summa kronor</u>	<u>548,805</u>

Denna summa anser styrelsen lämpligen böra avrundas uppåt till 550,000 kronor.

Därest snöplogning å postdiligenslinjerna i fortsättningen kommer att utföras av postverket såsom hittills, minskas medelsbehovet med kostnaderna för anskaffning av 23 stycken kombinerade kolgas- och paketsläpvagnar eller med sammanlagt omkring 125,000 kronor. Styrelsen har härutinnan meddelat,

att styrelsen med hänsyn till läget å bensinmarknaden uppsagt samtliga nu gällande avtal med vägstyrelserna om snöplogning. För att avtalen skola kunna förnyas erfordras flytande motorbränsle för minst 23 diligenser.

Departementschefen har för egen del anfört följande:

Det måste anses angeläget, att den av postverket bedrivna motortrafiken i möjligaste mån fortgår oavsett den nuvarande bristen på flytande drivmedel. I samband med anvisande av medel för anskaffande av gengasaggregat för postverket å tilläggsstat för innevarande budgetår underströk också riksdagen angelägenheten av att postdiligenstrafiken upprätthölles i erforderlig omfattning. Riksdagen förutsatte därjämte, att generalpoststyrelsen skulle beakta de möjligheter till denna trafiks upprätthållande och eventuella utvidgning, som den tekniska utvecklingen på området kunde erbjuda.

Vid bedömandet av frågan om i vilken utsträckning en omställning till drift med inhemskt bränsle bör ske torde den nu rådande situationen på bränsleförsejningens område böra antagas komma att vara oförändrad en jämförelsevis lång tid. Vid dylikt förhållande anser jag i likhet med generalpoststyrelsen, att postverkets postdiligenser och de för utförande av de lokala posttransporterna å de större orterna oundgängligen erforderliga lastbilarna böra, i den mån så icke skett, anordnas för drift med inhemskt bränsle. Dessa fordon skulle enligt generalpoststyrelsens förslag omändras till gengasdrift, utom 25 skåpbilar, som äro avsedda att drivas med metangas.

Då av postverkets 123 postdiligenser endast 35 äro anordnade för gengasdrift skulle återstå att omändra ett antal av 88 stycken. Sammanlagda kostnaden härför skulle uppgå till i runt tal 480,000 kronor. Därest snöplogningen å diligenslinjerna, som tidigare ombesörjts av postverket, jämväl i fortsättningen skall utföras genom verkets försorg, måste emellertid 23 diligenser bibehållas för bensindrift. Vid sådant förhållande skulle antalet diligenser, som skulle omändras för gengasdrift, nedgå till 65 och ändringskostnaderna minskas till omkring 355,000 kronor. Antalet lastbilar, som nu föreslås till omändring för drift med inhemskt bränsle, uppgår till 40 stycken, och kostnaden för de erforderliga åtgärderna belöpa sig till i runt tal 70,000 kronor.

Ehuru jag anser vägande skäl tala för att postverket jämväl under den instundande vintern ombesörjer snöplogningen å de vägar, varå postverket upprätthåller diligenstrafik, är jag emellertid icke beredd att i frågans nuvarande läge taga slutlig ställning till densamma. För att medel skola finnas tillgängliga för ändring till gengasdrift av samtliga postdiligenser, därest detta sedermera skulle anses vara att föredraga, bör därför det nu ifrågasatta anslaget beräknas med utgångspunkt från att alla postdiligenser skola drivas med gengas. På grund härav och då de av generalpoststyrelsen framlagda kostnadsberäkningarna icke givit mig anledning till erinran förordar jag, att för nu ifrågavarande ändamål ett anslag å tillhoppa 550,000 kronor äskas av riksdagen. Anslaget torde böra anvisas såsom tilläggsanslag till det tidigare för innevarande budgetår anvisade anslaget till gengasaggregat för postverket.

Utskottet.

Utskottet, som finner önskvärt att postverket jämväl under instundande vinter i möjligaste mån ombesörjer snöplogningen å de vägar, varå postverket uppehåller diligenstrafik, tillstyrker bifall till Kungl. Maj:ts förslag. Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må såsom kapitalinvestering i Statens affärsverksfonder under rubrik Postverket till *Gengasaggregat för post-*

verket å tilläggsstat I för budgetåret 1940/41 anvisa ett reservationsanslag av 550,000 kronor.

Stockholm den 1 november 1940.

På andra särskilda utskottets vägnar:

J. B. JOHANSSON.

Närvarande: Se under utlåtandet nr 44.
